

Thore Keitum Fiskers forsvarstale i forbindelse med en Nødbremsen-protest

Taler

Thore Keitum Fisker

Dato

9. maj 2025

Sted

Retten i Lyngby, Lyngby
Hovedgade 96

Omstændigheder

Taleren og andre deltagere i Nødbremsen er anklaget for at overtræde færdselsloven og ordensbekendtgørelsen på baggrund af en protest, der blokerede Ring 3-motorvejens afkørsel ved Jægersborgvej i Lyngby d. 19. juni 2024.

1

Ærede dommer og tilstedeværende i denne sal

5

På vegne af mig selv og de andre tiltalte i dag, vil jeg argumentere for, at der foreligger en objektiv straffrihedsgrund, og at vores brug af civil ulydighed til klimademonstrationerne beskrevet i dagens retssag falder under nødretsbestemmelsen.

10

Jeg vil nu beskrive præcedens vedr. domme om nødret i en klima- og miljøkontekst

15

Det er sket før, at en dansk domstol har frikendt miljøaktivister efter § 14 om nødret. I **bilag 6** er der et udsnit af en byretsdom fra 1993, hvor to aktivister fra miljøorganisationen Greenpeace er sigtet for hærværk, efter de har sat en prop i spildevandsledningen fra en kemisk fabrik. Fabrikken var blevet gjort opmærksom på, at deres udledning af giftigt spildevand udgjorde en fare for det lokale miljø. Alligevel undlod de ansvarlige at handle. Aktivisternes medvirken til at afværge denne miljøskade blev af Retten set som et udtryk for nødret.

20

På dommens sidste side udtaler Retten, at skade på miljøet kan sidestilles med skade på person eller gods.

Jeg har også taget en **dom med fra Københavns Byret i 2025 i bilag 7**.

25

Her bliver den tiltalte klimaaktivist i forhold 1 og 2 frifundet på baggrund af nødretsbestemmelsen for sine lovovertrædelser til to klimademonstrationer –

hvoraf den ene netop udgjorde en fysisk blokade foran Amager Fælled.

30 Her findes den tiltaltes deltagelse i civil ulydighed at udgøre en nødvendig og proportionel handling for at redde miljøet på Amager Fælled.

Jeg vil nu sige lidt om NødbremSENS mærkesag

35 Jeg og de andre tiltalte i dag deltog som bekendt i de beskrevne demonstrationer som en del af klimakampagnen NødbremSEN. NødbremSEN demonstrerer imod regeringens Infrastrukturplan 2035 og specifikt anlægget af 15 nye motorvejsprojekter. Jeg har i **bilag 8** medbragt en **artikel fra Fagbladet Ingeniøren**, der beskriver hvorfor netop dette projekt er særligt problematisk ud fra et klimaperspektiv. Jeg tegner her hovedpointerne op:

40

Da Infrastrukturplanen blev vedtaget i 2021, lovede transportminister Benny Engelbrecht, at byggeriet ville være "CO₂-neutralt" i sin anlægsfase. Det blev efterfølgende gravet frem, at transportministeren havde holdt de høje CO₂-beregninger skjult, da planen blev fremsat.

45

Flere juraprofessorer har siden kaldt det "et direkte brud på ministeransvarsloven".

50 På trods af at denne mørklægning ledte til transportministerens afskedigelse, er der ikke blevet rykket ved den Infrastrukturplan 2035, der altså er indgået på et fejlagtigt grundlag.

Nu er der så blevet foretaget nye beregninger på 14 af planens 50 byggeprojekter – hovedsageligt de planlagte motorvejsudbygninger.

55

Nu er den klare besked, at klimabelastningen for planen er blevet kraftigt undervurderet i de tidligere beregninger.

60 Fagbladet Ingeniøren har dermed i år kunnet afdække, at der er tale om en øget CO₂-udledning på i gennemsnit 121% sammenlignet med de oprindelige høje tal.

Fagbladet Ingeniøren vurderer på baggrund af disse nye beregninger, at Infrastrukturaftalen vil udlede i omegnen af 3,5 mio. tons CO₂. Den officielle

udregning af aftalens klimabelastning er altså groft underestimeret.

70 Selvom regeringen i år har sandsynliggjort, at Danmark kan nå sine klimamål for 2030, viser de bagvedliggende beregninger fra fx CONCITO, at der er kun 20% sandsynlighed for, at det rent faktisk vil ske. Bl.a. fordi man regner med store reduktioner fra uprøvede teknologier såsom det såkaldte carbon capture and storage (CCS).

75 Det er derfor vigtigt at understrege, at de nye beregninger, der viser mere end en fordobling af infrastrukturplanens CO₂-udledninger, øger presset på reduktionerne i alle andre sektorer. Sagt helt enkelt medvirker udledningerne fra Infrastrukturaftalen til at gøre det endnu sværere for regeringen at leve op til reduktionsmålene i en allerede vaklende klimalov.

80 *Jeg vil nu kort udlægge, hvordan klimavidenskaben forholder sig til vores nuværende situation*

Ifølge ledende klimaforskere er det ekstremt vigtigt, at lande som Danmark formår at leve op til sine forpligtelser under Klimaloven og Paris-aftalen.

85

Paris-aftalens målsætning om maksimalt 1,5 graders stigning i den globale temperatur er ikke kun en politisk målsætning, men en fysisk grænse.

90 Jeg har medbragt **bilag 9**, hvor disse forhold udlægges af Professor Johan Rockström, fra Potsdam Institut for Klimaforskning, som er en af verdens førende klimaforskere. Professor Rockström siger det meget tydeligt: 1,5 grader er ikke en politisk målsætning, det er en fysisk grænse. Ved 1,5 graders temperaturstigning er vi i overvejende fare for at udløse klimatiske tipping points, som vil skabe irreversibel skade.

95

Konkret er vi i overhængende fare for følgende ved en 1,5 graders temperaturstigning:

Irreversibel smeltning af Grønlands indlandsis

100

Irreversibel smeltning af Vellantarktis indlandsis

Irreversibel optøning af permafrost

Sammenbrud af alle tropiske koralrev

Sammenbrud af Labrador havstrømmen

110 Hvis man kigger på bare en af de fem tipping points, smeltning af Grønlands indlandsis, repræsenterer det 7,4 meters global vandstandsstigning. Det vil betyde, at milliarder af menneskers hjem vil stå under vand, og at de vil blive tvunget til at flygte. Og det er blot 1 af de overhængende farer, som vi står i ved en 1,5 graders temperaturstigning.

115

Sidste år oversteg kloden for første gang i over 100,000 år en 1,5 graders temperaturstigning. 2024 blev det første år som vi nogensinde har målt, som oversteg denne grænse.

120 Et varigt brud på denne grænse, og en potentiel stigning på 2 og derefter 3 grader vil altså få ubegribeligt fatale konsekvenser.

Endeligt har forskere forsøgt at kvantificere klimaforandringernes sammenhæng med truslen mod menneskers liv og legeme.

125

Bilag 10 er fra en videnskabelig artikel fra Pearce and Parncutt, udgivet i Energies i 2023. Her foretager de en meget konkret omregning, der kobler klimagasudledninger på globalt plan til menneskers død – i det, de kalder 1000-tons-reglen. Her læser jeg op fra artiklens abstract:

130

“Several studies are consistent with the “1000-ton rule,” according to which a future person is killed every time 1000 tons of fossil carbon are burned. (...) If warming reaches or exceeds 2°C this century, mainly richer humans will be responsible for killing roughly 1 billion mainly poorer humans through anthropogenic global warming, which is comparable with involuntary or negligent manslaughter.”

135

Med alt dette in mente vil jeg opsummere, hvad jeg ønsker, at Retten tager stilling til, når det skal overvejes, om vores demonstrationer falder under § 14:

140

At deltage i demonstrationer er et af de få effektive midler, vi som civile personer har til at få indflydelse i politiske beslutninger om

klimasammenbruddet.

145

Demonstrationer og civil ulydighed er noget, vi gør, fordi vi har udtømt og til stadighed udtømmer alle andre muligheder, vi har som demokratiske medborgere, der lever under en regering, der er fast besluttet på at gennemføre en politik, som samtlige af verdens førende klimaforskere ved vil ende med en katastrofe.

150

Vi, der er deltagere i Nødbremsen bruger vores demokratiske ret til at stemme ved kommunal- og folketingsvalg. Vi skriver læserbreve til landets aviser, vi mødes med de politikere, der vil tale med os, vi holder møder med de lokale modstandgrupper der er til hver af de her motorvejsprojekter, vi har en hjemmeside og adskillige sociale mediesider, hvor vi dagligt oplyser folk om alt fra klimavidenskab, naturkatastrofer og tilbageholdte tal for udledningerne af motorvejsprojekter.

155

Vi må blot konstatere, sammen med resten af klimakampen og et væld af forskere, at alle disse tiltag tydeligvis ikke har været nok. Heller ikke i Danmark.

160

Når vi som demonstranter bruger civil ulydighed, er det – som før nævnt – fordi vi har udtømt alle andre muligheder.

165

Meningen med civilt ulydige demonstrationer er, at befolkningen skruer op for intensiteten af deres protest. Det gør vi, fordi vi stadig kan nå at afbøde de dødbringende effekter af klimasammenbruddet, hvis vi presser på for politisk handling nu. Jeg argumenterer for, at hensynet til at beskytte vores egen og andres levevilkår vejer tungt og taler for, at vi tyer til civil ulydighed.

170

Det er min overbevisning, at dette er i fuldstændig overensstemmelse med formålet af nødretsbestemmelsen i § 14.

Vi kender mere end nok til de dødbringende konsekvenser af klimaforandringerne, og vi forstår hvordan det hænger sammen med vores udledning af klimagas. Vi ser oftere og oftere ekstreme vejrfænomener, som allerede nu udgør en konkret trussel for menneskers liv og ejendom.

175

For blot at nævne nogle få fra sidste år:

180

Skovbrandene i Los Angeles, der ødelagde 9.000 bygninger.

185 Ekstreme oversvømmelser af danske byer som Vejle og Esbjerg i efteråret 2024, med skader der løber op i millioner af kroner.

Den dødelige og altødelæggende oversvømmelse af Valencia, der kostede 217 mennesker livet.

190

§ 14 foreskriver som bekendt en streng kausalitetsbedømmelse. Selvom de dødbringende effekter af klimagasudledninger fremkommer ved akkumuleret udledning, og selvom de er forskudt i tid og sted, appellerer jeg til, at man fra rettens side vil forholde sig til følgende to forhold:

195

Berettiger de konkrete problemer fra infrastrukturplanens uforsvarlige klimaslagside denne slags protest?

Er det, også i juridisk øjemed, legitimt begrundet, at jeg og mine
200 meddemonstranter indgik i civil ulydighed, når drivkraften var desperation og målet var at yde modsvar mod en trussel, som videnskaben utvetydigt konkluderer, er overhængende?

Tak for ordet.

205

Kilde

Manuskript modtaget af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler.

Kildetype

Digitalt manuskript

210

Tags

Forsvarstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/thore-keitum-fiskers-forsvarstale-i-forbindelse-med-en-nodbremsen-protest>

215

220